

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **S. K.**, zast. Mgr. Barborou Barcalovou, advokátkou se sídlem Klimentská 1652/36, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 5. 2020, č. j. 43 Az 7/2019 - 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně žalobce Mgr. Barbory Barcalové, advokátky se sídlem Klimentská 1652/36, Praha, **se určuje** částkou ve výši 8228 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 (třiceti) dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2019, č. j. OAM-370/LE-LE05-VL11-2018; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Stěžovatel přicestoval do České republiky mikrobusem přes Slovensko a Polsko začátkem října 2018 na polské vízum. Dne 15. 12. 2018 předložil při pobytové kontrole Policii České republiky padělaný rumunský doklad a řidičský průkaz, které si obstaral přes internet za 200 euro, neboť svůj ukrajinský cestovní pas ztratil. Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 15. 12. 2018, č. j. KRPA-471331-19/ČJ-2018-000022, bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění; současně byla stanovena doba 3 let, po kterou nelze stěžovateli umožnit vstup na území členských států Evropské unie. Současně rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, ze dne 15. 12. 2018, č. j. KRPA-471331-22/ČJ-2018-000022, byl stěžovatel podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zajištěn za účelem správního vyhoštění. Dne 23. 12. 2018 podal v Zařízení pro zajištění cizinců Balková žádost o udělení mezinárodní ochrany. K této žádosti uvedl, že pochází z Černovické oblasti na Ukrajině (z města V). Z Ukrajiny vycestoval, neboť mu

chodily předvolání od vojenské správy, přičemž do války jít nechce. Osobně mu však žádný povolávací rozkaz nepředali, házeli je pouze do schránky. Současně uvedl, že se ukrývá před věřiteli, neboť na Ukrajině má dluh, který není schopen splatit (půjčil si 8000 euro). Dle svých slov přišel o část svého domu, protože ji musel dát jako splátku dluhu. Věřitelé za ním chodili, volali a vyhrožovali mu, aby svůj dluh zaplatil, někdy jej dokonce i zbili. Na Ukrajinu se nemůže vrátit, neboť by ho našli mafiáni a začali by tento dluh vymáhat.

[3] Žalovaný uvedené důvody, spočívající ve snaze o legalizaci pobytu na území České republiky, obav z nástupu do armády a vymáhání dluhu, neshledal jako relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany, a proto vydal napadené rozhodnutí. Proti němu podal stěžovatel žalobu. V ní namítal, že existují důvody, aby mu byla udělena doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, neboť mu hrozí vážná újma z důvodu vnitřního ozbrojeného konfliktu. Současně se obává nástupu do armády, ve kterém mu brání jeho svědomí. V případě odmítnutí vojenské služby mu hrozí trestní stíhání za nenastoupení vojenské služby. Dodal také, že se obává „mafiozních struktur“ a jejich násilnických metod.

[4] Krajský soud se v napadeném rozsudku ztotožnil se závěry žalovaného ohledně snahy o legalizaci pobytu na území České republiky. K obavám z nástupu do armády uvedl, že tyto obavy jsou v případě stěžovatele spíše hypotetické, neboť stěžovatel si dosud nepřevzal povolávací rozkaz. Snaha vyhnout se nástupu do armády nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Vojenská služba představuje legitimní občanskou povinnost a odmítání jejího výkonu nemůže samo o sobě založit pronásledování či skutečné nebezpečí vážné újmy. K bezpečnostní situaci na Ukrajině krajský soud uvedl, že sice dochází k lokálním nepokojům, ty se však odehrávají převážně na východě země. Stěžovatel přitom pochází z oblasti, která je plně pod kontrolou centrální vlády. Pokud jde o obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob, krajský soud uzavřel, že stěžovatel má možnost obrátit se na státní orgány a bezpečnostní složky na Ukrajině. Žalobu stěžovatele proto podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že rozsudek krajského soudu napadá z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Je přesvědčen, že byla porušena zásada materiální pravdy, neboť žalovaný se v napadeném rozhodnutí dostatečně nezabýval vnitřním postojem stěžovatele ke službě v ozbrojených silách, přestože je to v rozporu s jeho svědomím a náboženským přesvědčením. Závěr žalovaného pak krajský soud bez dalšího převzal. Svou obavu z nástupu do armády uváděl kontinuálně od počátku správního řízení. Za nenastoupení mu přitom hrozí trest odnětí svobody na 2 roky až 5 let. Současně opět zdůraznil, že jej na Ukrajině vyhledávají věřitelé, kterým dluží peníze, přičemž na policii se obrátit nemůže, neboť je všeobecně známo, že policie je na Ukrajině silně zkorumpovaná. Závěrem uvedl, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství a zastávání politických názorů.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany a uvedl, že rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Ztotožnil se se závěry krajského soudu a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, příp. zamítl jako nedůvodnou.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen ustanovenou advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní

pokračování

zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku pronásledování z důvodu nenastoupení do vojenské služby a nebezpečí vážné újmy z důvodu ohrožení ze strany soukromých osob (věřitelů), od kterých si stěžovatel půjčil peníze. Tyto otázky ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhují pozornosti z důvodu ad 1) až 4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak, krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] V návaznosti na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Krajský soud jasně uvedl, proč námitky tvrzené stěžovatelem neshledal důvodnými, a napadené rozhodnutí přezkoumal z hlediska všech důvodů udělení azylu, jakož i doplňkové ochrany. Náležitě přitom zohlednil všechny rozhodné skutečnosti. Současně Nejvyšší správní soud neshledal, že by došlo k porušení zásady materiální pravdy. Pokud jde o správnost, resp. zákonnost napadeného rozsudku, tou se zdejší soud zabýval dále.

[12] Stěžovatel spatřoval důvod pro udělení mezinárodní ochrany především v tom, že na Ukrajině bude muset nastoupit do armády, jinak by mu hrozil trest odnětí svobody. K tomu Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem uvádí, že branná povinnost je sama o sobě zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 – 34, či rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49). Odmítání branné povinnosti samo o sobě pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu nepředstavuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44). Současně však Nejvyšší správní soud poukazuje na skutečnost, že z dostupných zpráv o zemi původu stěžovatele vyplývá, že na Ukrajině existuje alternativní (civilní) vojenská služba, která je běžně vykonávána v nemocnicích. Do konfliktních zón jsou posíláni pouze vojáci na základě smlouvy s armádou, přičemž na (vnitřní) východoukrajinské frontě jsou nadále již jen dobrovolníci a profesionální příslušníci armády.

[13] Stěžovatel sice uvedl, že mu jakékoli zapojení v armádě znemožňuje svědomí a jeho náboženské přesvědčení, zcela však pominul možnost výkonu civilní služby. Netvrdil tedy ani to, že by mu jeho náboženské přesvědčení znemožňovalo výkon této civilní služby. Při pohovoru

k žádosti o udělení mezinárodní ochrany pouze v obecné rovině uvedl, že nechce jít do armády. Dlužno však dodat, že mu doposud nebyl doručen povolávací rozkaz, resp. že si jej osobně nepřevzal, v důsledku čehož jsou jeho obavy z trestního stíhání za odmítání nástupu do armády pouze hypotetické, jak již uvedl krajský soud.

[14] Pokud jde o vyhrožování ze strany soukromých osob, k tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji judikaturu, která se touto otázkou, resp. otázkou standardu vnitrostátní ochrany, podrobně zabývala – viz např. rozsudky ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62. Z této judikatury vyplývá, že původci vážné újmy mohou být také soukromé osoby (zde: věřitelé vymáhající dluh), avšak stěžovatel nevysvětlil, proč není možné využít ochrany státních orgánů Ukrajiny. Nelze přitom říci, že by ukrajinské státní orgány zjevně nebyly schopny či ochotny poskytovat účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty (věřiteli), jak činí v kasační stížnosti stěžovatel. Vydírání, kterému stěžovatel čelí ze strany věřitelů, ve své podstatě představuje kriminální jednání soukromých osob, se kterým se má stěžovatel primárně obrátit právě na státní orgány v zemi svého původu. Na tuto možnost však stěžovatel *a priori* rezignoval, přičemž pouze v obecné rovině konstatoval, že policie je na Ukrajině zkorumpovaná. Břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu však leží na stěžovateli. Bylo proto na něm, aby při pohovoru k žádosti u udělení mezinárodní ochrany vylíčil, proč se na ukrajinské státní orgány neobrátil, příp. proč nejsou tyto orgány schopny či ochotny poskytnout mu ochranu. Uvedl sice, že by kontaktování policie nemělo smysl, neboť ta je propojená s mafií a věřiteli, kteří po něm vymáhají peníze, obsah správního spisu však tyto skutečnosti nepotvrzuje.

[15] K tvrzenému pronásledování z důvodu náboženství a zastávání politických názorů Nejvyšší správní soud pouze uvádí, že tyto obavy nemají oporu ve spise. Při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatel sice uvedl, že je pravoslavného vyznání, nenaznačil však jediný incident, který by svědčil jakémukoli pronásledování právě z důvodu náboženského přesvědčení. Současně výslovně uvedl, že není politicky aktivní. Za této situace proto žalovaný i krajský soud správně uzavřeli, že stěžovatel podmínky pro udělení mezinárodní ochrany nesplňuje.

[16] Nejvyšší správní soud souhlasí s žalovaným i krajským soudem v tom, že pravým důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha stěžovatele o legalizaci pobytu na území České republiky, neboť nelze přehlédnout, že stěžovatel přistoupil k podání žádosti o mezinárodní ochranu poté, co mu policie po provedené pobytové kontrole uložila správní vyhoštění a za tímto účelem jej také zajistila. Jak již však Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, snaha o legalizaci pobytu důvod pro udělení mezinárodní ochrany nepředstavuje; srov. rozsudky ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43.

[17] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu. Ten se svým postupem neodchyluje od citované judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

pokračování

[19] Stěžovateli byla v řízení o kasační stížnosti usnesením ze dne 29. 7. 2020, č. j. 5 Azs 207/2020 - 20, ustanovena zástupkyně Mgr. Barbora Barcalová, advokátka se sídlem Klimentská 1652/36, Praha; její hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Pro určení výše nákladů spojených s tímto zastoupením se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Ustanovená zástupkyně učinila ve věci dva úkony právní služby, a to (i) první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu – podle tohoto ustanovení se v případě ustanoveného zástupce jedná o jeden úkon právní služby] a (ii) písemné podání soudu ve věci samé – sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za každý z těchto úkonů jí náleží mimosmluvní odměna ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], zvýšená o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu); celkem tedy 6800 Kč. Ustanovená zástupkyně je plátcem DPH, odměna se proto zvyšuje o tuto daň v sazbě 21 % na částku 8228 Kč. Tato odměna jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 5. února 2021

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu